

Baltasar Porcel

Visat núm. 11
(abril 2011)

Després de *Lola i els peixos morts* (1994) i *Ulisses a alta mar* (1997), dues novel·les urbanes i furioses, hereves —sobretot la primera— del Henry Miller més atrevit o del Céline més imprecant, Baltasar Porcel va reprendre, amb *El cor del senclar*, el mite d'Andratx, que fonamentalment consisteix en la recreació, aventurera i sublimada, filosòfica i vitalista, del seu passat familiar, del poble on va néixer i créixer, i de la pròpia personalitat. No és casualitat que l'obra vagi encapçalada per una cita de Whitman i una altra de Nietzsche: per a Porcel, *El cor del senclar* va suposar, no només un retorn vigorós i regenerat als seus orígens literaris, sinó també la recuperació d'una energia vital que, segons les seves paraules, els anys que va passar com a membre actiu del sistema sociopolític li havien anat esmussant

Fascinant i complexa, *El cor del senclar* està formada per vuit capítols que configuren un mosaic tumultuós d'esdeveniments i personatges que, sobretot, serveixen per dibuixar i expressar una concepció —intensa, vitalista, imperible, flamejant— del passat, el món i la vida. Heterogènia i fragmentària, la novel·la transcorre en diferents períodes temporals —el passat llunyà, el pròxim i, també, l'actual— i està ambientada en diferents àmbits geogràfics: Mallorca, Cuba, la Provença... L'argument principal és prou senzill: el protagonista, trassumpte explícit de l'autor, s'endinsa en el seu passat familiar, absolutament subjugat per la figura fantasmal i extraordinària del seu oncle, Baltasar Guillem de les Cases Velles. D'aquesta manera, l'argument es ramifica en tot un devessall d'històries —exemple de la fertilitat fabuladora de Porcel—, en les quals es relata la relació que mantingueren el nebot innocent i l'oncle audaç, el lligam íntim que els uneix, l'aprenentatge del vigor i la voluntat que un extreu de l'altre, els secrets i les passions a partir dels quals es conformen les relacions familiars, tot girant al voltant de la força —desbordant, però, plena de clarobscur— de la personalitat amoral de Baltasar Guillem.

Un altre dels al·licients que presenta la novel·la és l'aparició d'alguns personatges reals, com ara els escriptors Llorenç Villalonga i Camilo José Cela, i el banquer Joan March. Això, doncs, és una mostra més del talent tan extens i versàtil de Porcel, capaç de construir, a partir d'ell mateix i del seu món, una novel·la, en la qual tot el que és inventat sembla real i tot el que és real o història sembla ficció, una novel·la en què la narració trepidant d'una escena agitada i violenta es combina amb la descripció obscena i exaltada d'un acte sexual, i també amb una reflexió, enigmàtica i lúcida, sobre la condició de l'home.

Potser en cap altra de les seves novel·les, Porcel havia conjugat d'una manera tan natural i desimbolta el to i l'esperit del relat d'aventures, l'anàlisi de certs comportament i certes actituds

socials, i l'escorç líric empeltat de reflexió existencial com ho fa, amb prosa sensorial i atrafegada, esclatant i persuasiva, a *El cor del senglar*. És per aquesta raó que cal considerar-la la culminació d'una obra que, d'altra banda, està repleta de culminacions.